

น้ำไหลจาก “รถบรรทุกขยะ” ทำให้รถจักรยานยนต์ล้ม : ฟ้องศาลปกครองได้ไหม ?

ลุงถูกต้อง

เหตุเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดี

มูลเหตุของข้อพิพาทคดีนี้เกิดจาก... นายพลได้ขับขี่รถจักรยานยนต์โดยมีนางสาวชม้อย (ภรรยา) และบุตรชายนั่งซ้อนท้ายมาด้วย ขณะขับขี่ขึ้นไปบนสะพานกลับรถได้เกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ ลื่นล้มเพราะมีเศษขยะตกหล่นและน้ำขยะไหลออกมาจากรถบรรทุกขยะของเทศบาลที่ขับนำหน้าอยู่ นายพลจึงไม่สามารถบังคับรถได้ ทำให้ตนเองและภรรยา รวมทั้งบุตรชายได้รับบาดเจ็บต้องไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล โดยแพทย์วินิจฉัยว่านายพลต้นแขนขวากระดูกแตกและต้องทำการผ่าตัดใส่เหล็ก นายพล และภรรยาจึงไปลงบันทึกประจำวันไว้ที่สถานีตำรวจ

หลังจากนั้นประมาณหนึ่งเดือน ... นายพลก็ได้พบรถบรรทุกขยะของเทศบาลคันดังกล่าวอีก จึงถ่ายวิดีโอและถ่ายรูปรถไว้เป็นหลักฐาน รวมทั้งแจ้งให้เทศบาลทราบถึงอุบัติเหตุที่เคยเกิดขึ้นกับตน และภรรยาเพื่อขอให้รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหาย แต่เทศบาลได้ปฏิเสธความรับผิดชอบ

บุคคลทั้งสองจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้เทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดี) ชดใช้ค่าเสียหาย ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล ค่าขาดประโยชน์รายได้ ค่าทุพพลภาพ และค่าเสียหายที่ไม่ได้รับเงินโบนัส

ความเป็นธรรม... จากคำพิพากษาศาลปกครอง

ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา : การฟ้องเรียกค่าเสียหายกรณีประสบอุบัติเหตุอันเกิดจาก น้ำขยะไหลจากรถบรรทุกขยะของเทศบาล อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองหรือไม่ ?

ข้อกฎหมายที่สำคัญ :

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานทางปกครอง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

มาตรา ๙ บัญญัติว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ ... (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ...

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึง หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ ... (๓) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ...

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เทศบาลเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ถือเป็นหน่วยงานทางปกครองตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นหน่วยงานของรัฐตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยการที่เทศบาลมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดทำการเก็บขนมูลฝอยและนำสิ่งปฏิกูลไปกำจัด ถือเป็นกรมมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไป ไม่ใช่การใช้อำนาจตามกฎหมาย

เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวปล่อยให้มือน้ำขยะหรือขยะรั่วไหลหรือหล่นจากรถบรรทุกลงบนพื้นถนนจนทำให้เกิดอุบัติเหตุ ซึ่งหน้าที่ในการที่จะต้องป้องกันมิให้น้ำขยะหรือขยะรั่วไหลจากรถลงบนถนนนั้น มีลักษณะเป็นเพียงหน้าที่ของบุคคลโดยทั่วไปที่ขับรถขนส่งของต่าง ๆ ในอันที่จะต้องระมัดระวังและป้องกันมิให้สิ่งของร่วงหล่นอันจะเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของผู้อื่นที่ใช้ถนนสัญจรไปมาได้

คดีตามฟ้องจึงมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติที่จะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ที่บุคคลโดยทั่วไปที่ขับรถขนส่งของต้องปฏิบัติ คดีนี้จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คผ. ๑๖๒/๒๕๖๓)

หลักกฎหมายปกครองและบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการ

กรณีและผู้เสียหายจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการ “ปฏิบัติหน้าที่” หรือ “ละเลยล่าช้าต่อหน้าที่” ว่าจะต้องฟ้องคดีต่อศาลใด ระหว่างศาลปกครองกับศาลยุติธรรมนั้น จะต้องพิจารณาก่อนว่าหน้าที่ที่ดำเนินการดังกล่าว เป็นหน้าที่ลักษณะใด หากเป็นหน้าที่ที่ต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย เช่น การออกหรือไม่ออกใบอนุญาตประกอบกิจการตามคำขอ การออกหรือไม่ออกโฉนดที่ดินตามคำขอ เช่นนี้ ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีได้ที่ศาลปกครอง แต่หากเป็นกรณีและผู้เสียหายฟ้องว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดจากการขับรถราชการแล้วเฉี่ยวชนรถของผู้เสียหาย หรือกรณีตามคดีพิพาทข้างต้นที่ฟ้องว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยไม่ป้องกันมิให้น้ำขยะรั่วไหลจากรถลงบนถนนนั้น หน้าที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ทั่ว ๆ ไป ซึ่งไม่ได้ใช้อำนาจกฎหมาย จึงมิใช่คดีพิพาทที่จะอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลปกครอง หากแต่เป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลยุติธรรม